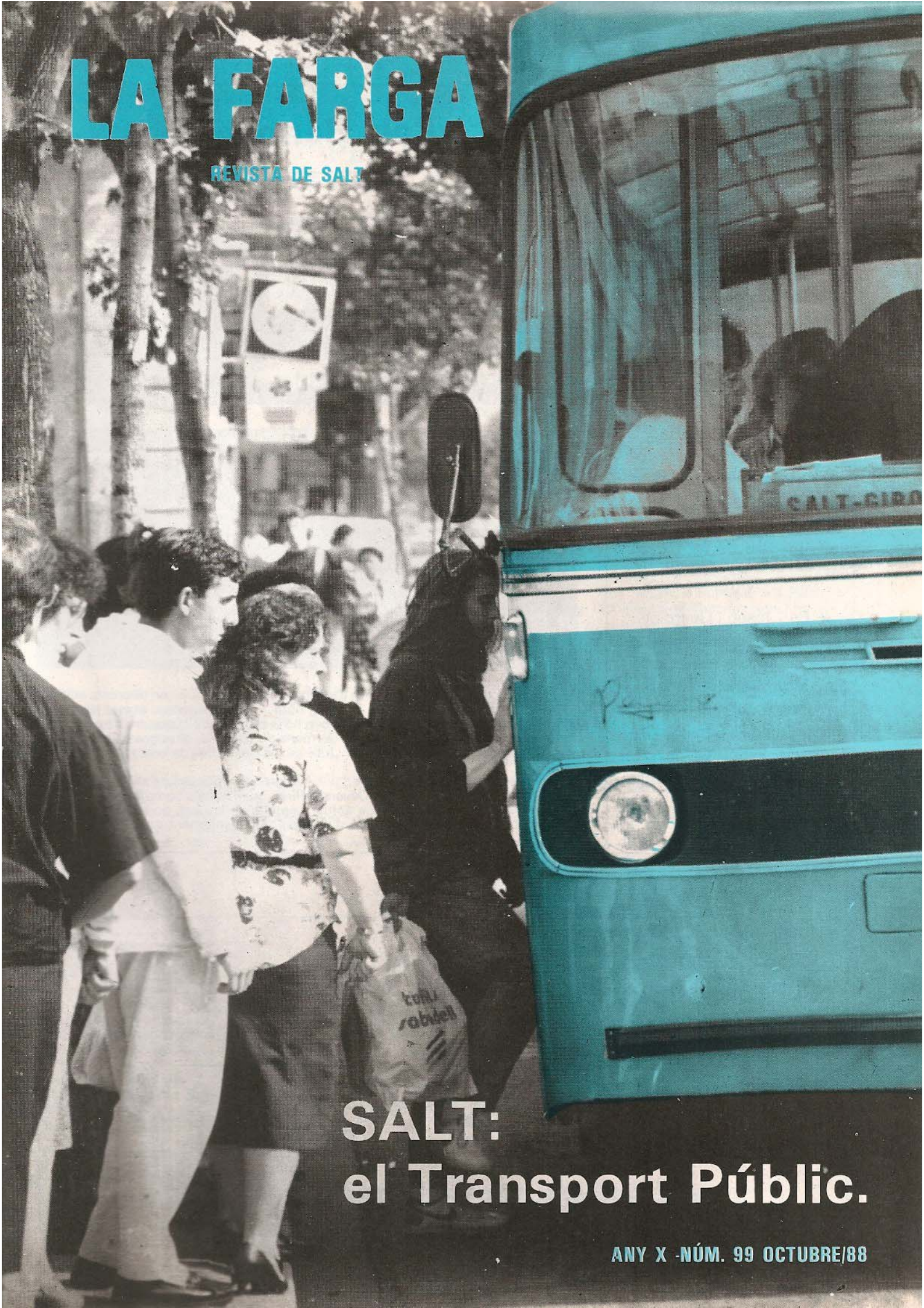

LA FARGA

REVISTA DE SALT

SALT:
el Transport Públic.

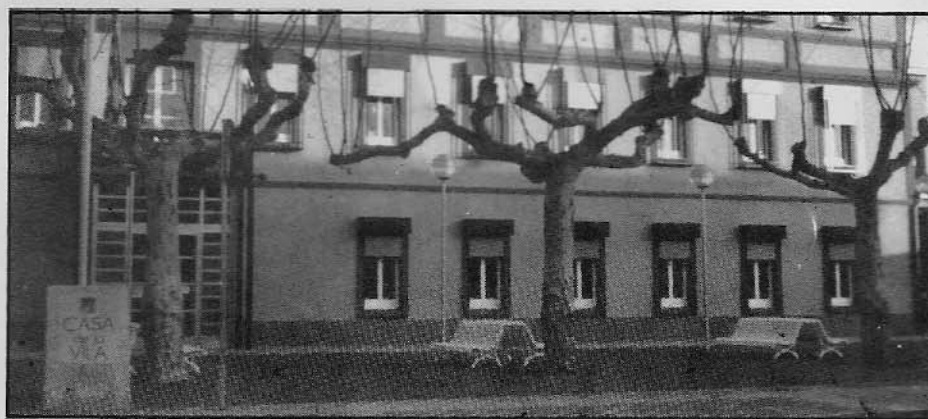
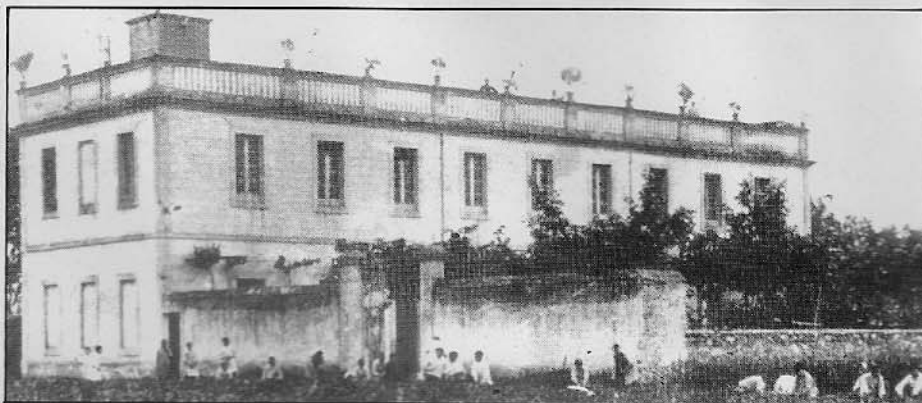
ANY X -NÚM. 99 OCTUBRE/88

A LA TAULA DE LA FARGA

* En aquest número en-cetem una nova secció, a càrrec dels col.laboradors Pitu Geli i Antoni Brugués. Són el títol «saltencs singulars» ens presentaran, explicant-ne anècdotes de llur vida, d'una colla de saltencs, —que si bé no destacaren per la seva notòria importància acadèmica, filosòfica, universitària.... etc... — potser sí, però, foren ben singulars i presidiren llargues converses de xamfrà i tertúlies de cafè per la seva manera de fer i/o de ser.

* En Josep Guardiola, membre d'aquest consell de redacció amb la responsabilitat informativa d'esports, ha estat nomenat recentment, Cap dels Serveis d'Informació Esportiva de Ràdiocadena Girona. Li desitgem sort en aquesta nova etapa professional.

«Cals Hermanus»

El nostre Ajuntament, al llarg dels anys ha estat instal·lat en diferents edificis de la vila. (Vegeu La Farga (La Tribana) núm. 74, corresponent al mes de gener de 1988); actualment és com tothom ben bé ja sap, a l'edifici que antigament ocupava i en propietat, el col·legi dels Germans de La Salle, altrament dit a «**CALS HERMANUS**», o «Colegio de San José de los Hermanos de las Escuelas Cristianas».

Podem veure aquest edifici en una fotografia de primers de segle reproduïda pel fotògraf saltenc Josep M.ª Oliveras i Puig, quan només comptava amb planta baixa, pis i terrassa. I la imatge actual que ofereix la Casa de la Vila.

Ambdues es troben a l'arxiu d'imatges de l'ajuntament de Salt.

97.7 FM

Emissora Pública Metropolitana del Gironès

PER UN TRANSPORT PÚBLIC MANCOMUNAT

Que Salt, Girona i Sarrià formen una realitat urbana és un fet del tot evident. I també és una realitat que hi ha una sèrie de serveis comuns, indivisibles, entre els tres Ajuntaments: aigua potable, depuradora, incineradora. A això n'hi hem d'afegir d'altres de voluntaris, com l'escorxador, per a posar-ne un exemple ben evident.

Un tema on cal avançar en la gestió conjunta és la del transport. Aquí hi han 2 tipus de transport: el dels taxis i els dels autobusos interurbans.

Pel que fa als taxis el tema no està ben resolt. La prova és que els taxis de Salt porten l'escut de Girona en lloc del de Salt, per evitar problemes amb els taxistes de la capital a l'hora d'aparcar en centres públics com poden ser l'estació d'autobusos, la de trens o la Residència de la Seguretat Social. En aquest sentit hi han hagut algunes vegades discussions i picabaralles entre taxistes de les dues poblacions sobre si tenen o no dret a aparcar en aquests centres. Evidentment des de Salt cal defensar amb fermesa que sí, ja que són centres pagats per tots els contribuents, independentment de la seva localització territorial.

El segon tema és dels autobusos interurbans. En el conjunt de l'àrea metropolitana hi ha diferents línies i diferents empreses. Algunes d'aquestes línies depenen directament de l'Ajuntament de Girona i altres com la línia que passa per Salt i va a Girona, és una concessió privada.

No es pot deixar de tenir una visió global del tema i buscar solucions mancomunades per tal de racionalitzar l'ús pel conjunt de la gent que viu en l'àmbit de les tres poblacions.

Si una persona que viu a Salt ha d'anar al Pont Major, a Fontajau o a Palau, posem-hi per cas, el que no pot ser és que hagi de baixar a diferents parades, haver d'esperar una bona estona i al cap i a la fi tornar a agafar nou bitllet, perdent molt de temps i havent de pagar 2 ó 3 vegades per arribar a la seva destinació dins una mateixa ruta.

El criteri assenyat diu que s'imposa una racionalització a l'igual que han aconseguit altres ciutats grans. I el fet és que el problema afecta a l'home del carrer, en el bon sentit, a la gent modesta. Pel qui té cotxe els problemes són uns altres.

ANY V · Núm. 99
OCTUBRE 88

La Farga/Revista de Salt
Edita/Casal de Jubilats.
Direcció/Guillem Terribas.
Coordinació/Josep M.^a
Oliveras.

Relacions amb el Casal de Jubilats/Joan Boada.

Consell de Redacció/Lluís Mateu, Guillem Terribas, Joan Boada, Jaume Bosch, Martí Fita, Josep M.ª Oliveras, Josep Guardiola, Àlicia Vila, Eva Escuin, Pilar Subirós i Toni Ruscaleda.

Col·laboració habitual/Quim Pla, Josep Cristòfol, Miquel Casellas, Ventura Pau, Pitu Geli, Antoni Brugués, Maria Mercè Sánchez i Enric.

Col·laboració en aquest número/Rafael Viaplana, Joan Boada (Arxiver Municipal).
Compaginació/Xarli Terribas.
Correcció i estil/Toni Ruscaleda.

Fotografia/Jaume Ollé.

Distribució/Pitu Geli i Josep Cebrián.

Administració/Emili Crous i Joan Boada,

Tirada/1.500 exemplars.

Redacció/Pas. Verdaguier, 1 - Tels. 23 04 98 - 23 85 78

Impressió/Impremta Pagès - Eixampla, 8 - Tel. 42 01 07 Anglès (Girona)

Dipòsit Legal/Gi 356-79

Sumari

L'ESPIETA

A la taula de la Farga.....2

Cals hermanus.....2

Editorial.....3

CULTURA

Setembre/Octubre.....4

RIALLES

Una lliçó per un cargol.....5

FINESTRA OBERTA

Les misèries de la història.....7

SALTENCOS SINGULARS

Avi Buxó.....8

Reflexions.....8

TEMA CENTRAL

Enquesta al carrer.....9

Salt i el transport públic.....10-11

Els taxis a Salt:

Un servei a mancomunar.....12

IMATGES

Noves imatges.....13

L'ALTRA IMATGE

Dels «Vados» als Guals.....13-15

ESPORTS DE FARGA

Ballar amb la més lletja.....16

Limitacions.....16-17

LA CALAIXERA

Barcelona, de moda.....17

MAIG 88

Amb mel d'anar per casa.....18

CAGAFERRO

L'acudit foll.....19

La Vida amb humor.....19

Exposicions

Del 15 al 30 de setembre l'Esteve Casellas ens presenta tot un seguit de diverses peces de ceràmica, com gerres, llànties, ampolles... Alhora, l'Agrupació Fotogràfica Salt Sardanista exposa les fotografies presentades al concurs que ella mateixa organitza amb els temes de «La Sardana i el folklore català en els seus aspectes» i tema lliure.

De l'1 al 26 d'octubre la Caixa Itinerant ens oferirà uns plafons sobre «Contes de Fades». També, es farà taula rodona presidida per Jaume Fàbrega, Carles Vivó i Conxa Palacios. El tema principal serà sobre l'exposició.

A la llibreria el Setè Cel, el dia 16 de setembre a les 8 del vespre, es va inaugurar l'exposició de pintures de l'artista Eskol. Hi restarà fins el 7 d'octubre.

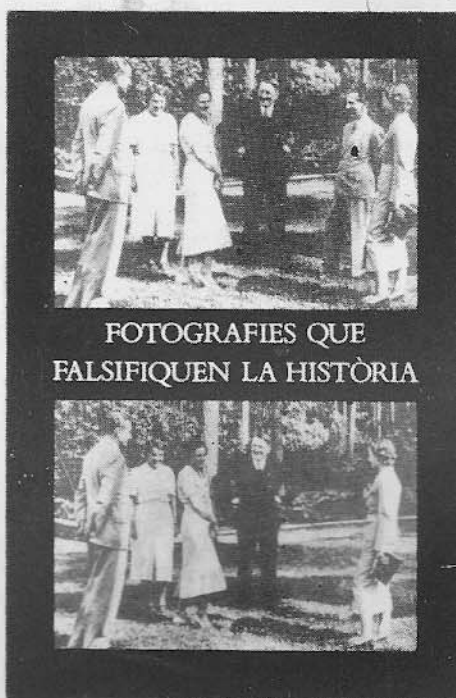
Alain Jaubert exposa tot el mes de setembre a l'Ateneu Saltenc «Can Panxut» una mostra de «Fotografies que falsifiquen la història».

Concerts

A partir del mes d'octubre s'obria a la Casa de Cultura tot un seguit d'audicions sota el nom «Serenates de tardor a les Bernardes», després d'un seguit de concerts durant el mes d'octubre. Ja per concloure el dia 3 de novembre la Coral del Teatre Municipal de Perpinyà ens oferirà «Ensemble de música de cambra del Roselló».

Cursos

El mes d'octubre a les Bernardes s'encetaren uns cursos que es realitzaran al llarg de tot el curs. Els cursos que ofereixen són: un curs elemental de llengua anglesa, un primer i segon curs de català, un de mecanografia i un d'Esperanto. Quant a música, n'hi haurà de solfeig, piano, guitarra, trompeta i contrabaix. Es reprendran els seminaris «d'autors hispanoamericans» i «de com veure cinema». Referent a la secció de cuina hi haurà dos cursos a més d'altres cursets que s'aniran fent al llarg de l'any. També es faran cursos de puntes de coixí, de costura, astrologia i ioga. Per als nens hi haurà tallers «de paraules i contes» per a gaudir del llenguatge i inventar històries per a la mainada, i un altre de «Música i Jocs de Colors».

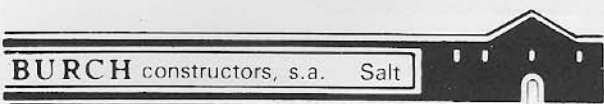
FOTOGRAFIES QUE
FALSIFIQUEN LA HISTÒRIA

Una

Conten que una vegada fa molts anys, en Tintom, anomenat pel seu poble cargol xafarder, vivia en un poblet del Congo anomenat Bantu. En Tintom es passava tot el dia rera les finestres, rera les portes, intentant esbrinar alguna cosa més sobre els seus veïns.

Un dia veié com dos dels seus veïns estaven discutint al cantó del pou sobre els torns que l'alcalde havia imposat, ja que hi havien restriccions d'aigua. Sense pensar-s'ho dues vegades, «el xafarder» va córrer cap al poble per explicar tot el que havia sentit al pou. El poble ja estava tip de veure's sotmès a la constant vigilància del xafarder i decidiren d'amagat donar-li una lliçó. Tingueren la idea de fer un mapa en què el xafarder podria trobar una cova on hi havia les xafarderies dels darrers segles que havien estat guardades pel secretari, per tal que el poble veí no els hi pogués fer xantatge.

Varen col·locar el paper a la taula d'en Kodock, veí de Tintom, aquest el va trucar amb l'excusa d'ensenyar-li la seva nova mascota, un mico amb el cap pelat. Mentres parlaven, en Tintom va veure el paper i en un moment de descuit d'en Kodock, no es va poder estar d'agafar-ho. S'acomiadà ràpidament i marxà a casa seva a estudiar el mapa. L'endemà, digué a tothom que marxava a casa d'uns pares que vivien a Zambesi, tot i que

- CASES
- AMPLIACIONS
- REHABILITACIÓ

C/. Processó, 57 - Tels. 23 86 02 - 23 43 59
17190 SALT (Girona)

Carrer Llarg, 4 - Tel. 23.83.71
Pl. Onze setembre - Tel. 23.81.10

Iliçó per un cargol

tots sabien on anava realment. Ei pla es posà en pràctica ràpidament. Tots es difressaren de cargols prehistòrics, amb un ós entre les banyes i trossos de pells al cim de les closques, també s'enbrutaren la cara per tal que no els reconegués. Dins la cova havien pintat a les parets animals prehistòrics i havien encès un foc a terra per tal de donar-hi l'ambient adient. Tots estaven amagats rera una roca dins la cova, preparats per quan arribés el moment esperat. En Tintom s'endinsà en la cova i els prehistòrics sortiren dels seus amagatalls fent un gran salt i rodejant-lo. El xafarder quedà astorat en veure tot aquell món tan estrany. Els prehistòrics el conduïren cap a una gran roca, l'assegueren, començaren una dansa anomenada Tumba-Zumba-Tumba, en honor del nou invitat. La dansa consistia a donar voltes al voltant del foc posant les banyes a terra i aixecant les closques enlaire, alhora que cridaven Tumba-Zumba-Tumba! La dansa s'acabà quan arribaren els caçadors amb un enciam i una escarola que havien matat en un dels horts de per allí.

Les cargoles agafaren un gran recipient semblant a una olla on col·locaren l'enciam i l'escarola desfullats. Agafaren dues pedres per fer foc i començaren a picar una contra l'altra tot esperant que saltés una espurna per encendre les branques del foc de la cuina. Tintom, al veure que tardaven

tant, es tragué l'encenedor i els oferí foc. Els prehistòrics feren veure que s'espantaven i l'agafaren tractant-lo de bruixot. El lligaren a un gran pal, però això sí, li deixaren les cordes fluïxes per tal que es pogués escapar. Li digueren que a l'endemà se'l menjarien rostit per desfer el malefici d'haver tingut un bruixot a la seva cova.

Aprofitant la nit, el «xafarder» s'escapà al seu poble escarmentat. En Tintom, després de l'experiència que tingué, no tornà a posar-se en els assumptes dels altres i fou respectat i estimat per tots.

20 DE NOVEMBRE: Màgia i rondalística amb el grup «VILAJOSANA» amb l'espectacle «El món màgic». I el mateix dia, també l'Àngel Davan, amb «Danses i cançons». Tot això a Can Panxut a les 11'30.

EVA ESCUÍN
M.ª MERCÈ SÀNCHEZ
(Fotografia: CARME CARBÓ)

MATERIALS PER A DIBUIX I OFICINA
OFICINA TÈCNICA · CÒPIES DE PLÀNOLS
FOTOCÒPIES

Pompeu Fabra, 11 • Tel. 20.39.44 GIRONA
Migdia, 11 • 21.35.65 GIRONA
Països Catalans, 56 • 23.27.08 SALT
Rda. Barcelona, 3 • 50.38.70 FIGUERES

Stein Papereria tècnica · Copisteria

electrodomèstics

Joaquim Vilà Crous

C. Major, 243
Tel. 23 29 71 - SALT

Les misèries de la història

A la meitat de l'any de la celebració del **Mil.lenari de Catalunya**, el balanç no deixa de ser desconcertant: força polèmica i pocs resultats.

Polèmica va ser l'elecció de l'any 988 per fer arrancar el naixement polític de Catalunya, ja que molts medievalistes presenten arguments prou convincent com per fer dubtar de la rigorositat històrica d'aquest plantejament.

Polèmica va ser la decisió de convidar el rei d'Espanya perquè presidís l'inici dels actes commemoratius del que alguns anomenen Mil.lenari de la independència (!) política de Catalunya.

Polèmica, finalment, va ser la volguda coincidència del començament dels actes de commemoració amb la campanya pre-electoral.

Els resultats, fins aquest moment, són més aviat escassos: un congrés celebrat a Barcelona (28-30 d'abril) per debatre el tema de «Les Corts a Catalunya», una exposició homònima plantejada per ser itinerant a diverses ciutats catalanes, i un seguit d'articles a la premsa que reflecteixen punts de vista diferents, i sovint oposats. Però, què va passar fa deu segles? Els fets històrics que han permès parlar de mil.lenari arranquen l'any 985, data en la qual Al-Mansur, senyor de Còrdova, va emprendre una expedició contra els comtats catalans que culminà el juliol amb l'assalt i saqueig de la ciutat de Barcelona. El comte de Barcelona, Borrell II, va demanar protecció al rei franc, del qual depenien els comtats catalans; l'ajuda no va arribar. El 987 va començar el regnat d'Hug Capet, que havia estat tutor de l'últim monarca de la dinastia carolíngia, Lluís V. El nou rei franc va exigir als comtes catalans

que anessin a rendir-li homenatge. Borrell II, sense que fins avui se'n coneguin els motius, no ho va fer. Aquest fet és el que dona peu a la controvèrsia. Hi ha historiadors que consideren que Borrell II no va voler abandonar el seu comtat en un moment en què acabava de patir un nou atac musulmà, i el Penedès restava ocupat. També es fa referència a l'avançada edat del comte, circumstància que dificultava un llarg viatge fins a la cort franca. Altres hi veuen un acte deliberat i explícit d'independència que, si fos així, caldria limitar als comtats de Barcelona, Girona, Osona i Urgell, és a dir, els que estaven sota la jurisdicció de Borrell II.

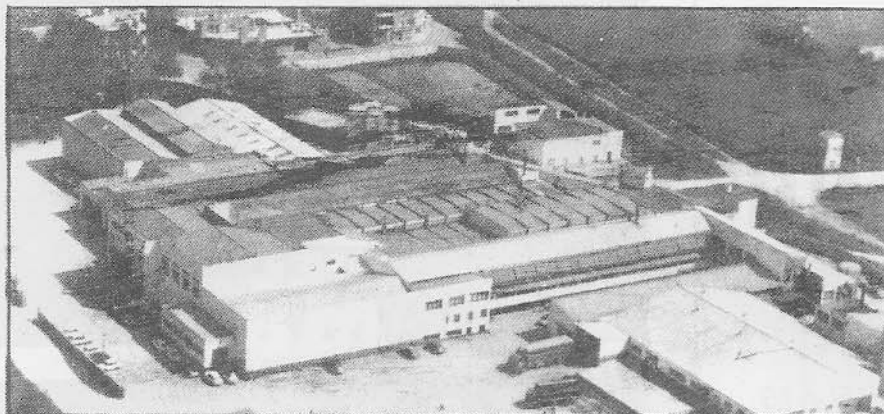
Sigui com sigui, el que no cal oblidar és que ens trobem en un moment d'articulació feudal de la societat catalana on el que realment té importància és la relació de de-

pendència senyor-vassall i la concepció patrimonial privada que el comte té dels seus comtats (de fet, el nét de Borrell II, Berenguer Ramon I, 1018-1035, va tornar a dividir els comtats entre els seus tres fills). I també cal recordar que no serà fins a final del segle XII que s'utilitzarà la paraula **català i Catalunya** per designar una comunitat que pels contemporanis ja devia semblar prou diferent com per distingir-la de les seves veïnes del nord i del sud. Deixant de banda la conveniència de la celebració del Mil.lenari, si l'efemèride serviria per obrir un procés d'investigació i reflexió seriosa sobre el nostre passat, si contribuís a recuperar i classificar la documentació que ha de servir per a l'estudi dels temps que ens han precedit i per als historiadors del futur, si aportés materials pedagògics per explicar la història del país als nostres escolars i lliurés de xovinismes i anacronismes històrics un gran sector de la població, la festa hauria pagat la pena. Si no és així, i fins aquest moment res sembla indicar-ho, haurem perdut una nova oportunitat i podrem dir (parafrasejant J.Ma. de Sagarra quan escriu sobre les mars del sud) que en això del Mil.lenari hi ha «una bellesa prehistòrica que s'anul·la per adaptar-se a les misèries de la història». De la història de les conveniències, hi afegiré.

JOAN BOADAS I RASET

Arxiver Municipal de Salt

*(Article publicat a EL CRIT. Riudellots de la Selva, juny de 1988).

Frigorífics del Ter, S.A.

CARNS DE PORC I BOVI
Repertiment diari

ESCORXADOR GENERAL FRIGORÍFIC

Sala d'especejar

Carrer Major, 419
Tel. 23 31 11
SALT

L'AVI BUIXÓ

Encara que ha passat molt temps, el recordem perfectament. Amb el seu cistell al braç intentant de vendre el peix que havia adquirit a les peixateries de Girona, i pronunciant el seu crit de consuetud. El rap, el pop i l'aranya són els tres lladres d'Espanya! Expressió freqüent en ell referent a Govern, Exèrcit i Clero.

L'home ja era gran, anava bastant encorbat pel pes dels anys i es dedicava a la venda de peix de mar, moltes vegades adquirit per encàrrec, per guanyar-se uns diners.

Era un fervent republicà. Uns amics que el coneixien més de prop que no pas nosaltres, diuen haver-lo vist cobert amb la gorra frígia en un míting celebrat a can Farriol.

Una demostració de les seves idees republicanes fou que quan es va proclamar la Segona República, de casa seva va sortir una bandera pertanyent a la primera, guardada celosa i amorosament.

L'Avi Buixó és el primer d'una llista de saltencs singulars, que pensem prosseguir.

Reflexions

Les persones som posseïdores d'unes facultats que sobrepassen a les conegudes com a normals. Qualsevol de nosaltres s'haurà trobat, alguna vegada, en la necessitat de resoldre alguna situació en la qual no li ha estat possible d'esperar ajuda. En aquests casos s'aguditza la nostra imaginació i en surten idees i forces que ja mai havíem pensat que podíem tenir-les.

Pensant això em ve a la memòria el retall d'una revista que vaig trobar a terra, en un vagó del carrilet, anant de Girona a Sant Feliu de Guíxols. Com que la durada del trajecte donava temps per moltes coses, em vaig entretenir a llegir-lo. Em va cridar l'atenció el títol d'un escrit que deia aquestes paraules. **LI DEIEN EL METGE BOIG.**

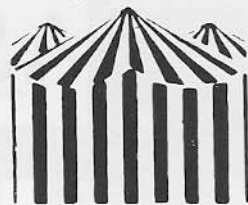
A aquest senyor li deien el metge boig perquè tenia un sistema de curar sense medicines. A continuació posava de relleu dos casos com a mostra.

El primer es tractava d'un noi que s'havia enviat una espina de peix i se li havia quedat entretinguda a la gorja: el metge l'hi va mirar i li degué semblar que, amb un esforç dels que parlàvem al començament, ell tot sol se la podria treure. Agafant-lo pel coll i posant-lo de vista enlaire, li digué: «vejam, obre la boca; més! «Llavors d'una manera que fos ben visible per ell va engegar-li una escopinada. El fàstic i repugnància que això li va produir li va fer fer un esforç per expel·lir-la, i al mateix fet, també va expel·lir l'espina.

En el segon cas, l'enviaren a buscar per atendre una partera. Només d'arribar i veure la situació, li degué semblar que, amb un esforç provocat seria suficient per a la partera de resoldre-ho ella sola, i davant l'estupefacció de tots, es va ficar sota el llit i amb una pistola que portava va engegar un tret. L'espant que això va produir a la partera, acompanyat de l'esglai, va ser suficient perquè en la convulsió, sorgís l'esforç necessari que mancava.

ANTONI BRUGUÉS i PITU GELI

**Emili
Crous**

ENVELATS

LLOGUER DE CADIRES • ENVELATS
ADORNAMENTS • PISTA PARQUET

Sant Jaume, 18 - Tel. 24 16 47 - SALT (Girona)

BAR

OBERT TOTS ELS DIES

RESTAURANT
LA BRASA

c Major. 260 - Telèfon 23 14 15 - SALT

Especialitats en: Carns
Cargols i Escamarlans

ENQUESTA AL CARRER

SALT, i el transport públic

Com ja heu pogut llegir o llegireu, hem fet una entrevista a Lluís Bohigas, director de TEISA. D'aquesta manera ens hem pogut informar més bé del funcionament d'aquesta empresa en el trajecte Salt-Girona i viceversa. Però no ens hem volgut quedar aquí i hem sortit al carrer per donar-vos una petita mostra del que opina la gent sobre la línia. Aquesta enquesta, però, no la considerem ni molt menys significativa, ja que s'hauria d'haver fet a molta més gent.

Les preguntes que vàrem fer són:

- Agafa l'autobus gaire sovint?
- Per què l'agafa?
- Se sent ben atès pel personal de TEISA?
- Creu que el nombre de parades són suficients?
- Creu encertat que el preu sigui tarifa única?
- Li sembla bé el trajecte que fa actualment, l'autobús, o el canviaria?

De les persones enquestades, a la primera pregunta no hi ha superioritat notable entre les que l'agafen sovint o alguns cops.

Els motius pels quals l'agafen és, en la majoria dels casos per manca de transport propi o per petits encàrrecs a la ciutat veïna. Pel que fa a la terce-

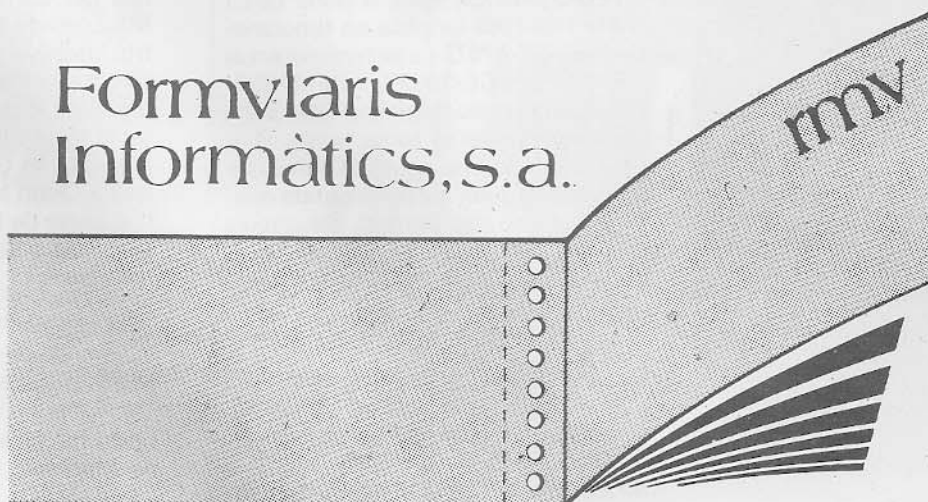
18 de Juliol del 1949

ra pregunta, per majoria absoluta, es diu que se senten ben atesos pel personal. La gent creu que hi ha suficients parades tot i que cal destacar algunes persones que en posarien algunes més. Opinen que estaria bé que no fos tarifa única, sinó que sigués en funció del trajecte realitzat. Els que deien que la tarifa única està bé, tro-

baven que era un pèl cara. Ja, en la darrera pregunta, la majoria digueren que el trajecte era correcte, malgrat que estaria bé que per algun tram circulés pel Passeig dels Països Catalans.

ALÍCIA VILA
EVA ESCUÍN

Formularis
Informàtics, s.a.

Eiximenis, 20, 6º, 1ª - Tel. (972) 20 08 87

17001 GIRONA

SALT: el tra

Qui és que no recorda aquella vella tartana estirada per cavalls que feia el trajecte Salt-Girona i a la inversa ja fa uns quants anys? Bé, doncs, tant per aquells que sàpiguen del que parlem com pels que no hi entenguin un borrall, us en farem cinc cèntims. Al llarg de les següents ratlles us informarem per mitjà de Lluís Bohigas, director de TEISA, del servei d'«autobusos» que feien i fan el recorregut Salt-Girona-Girona-Salt.

— *Quan fou que TEISA agafà la línia Salt-Girona?*

— Cal dir que abans que TEISA l'agafés les empreses Figueres i Berga havien passat per la línia. Ambdues es feien la competència i per aconseguir uns rendiments més alts arribaren a un acord i es fusionaren cap als

anys 50. Arrel d'aquesta unió surt l'empresa de transports Berga, S.L. Cap al 63, un grup de gent de la TEISA compren accions de l'empresa i a partir d'aquests moments s'inicia la gestió de compra de l'empresa per part de la TEISA, que ja es dedicava al transport de persones per carretera des de 1920.

— *Per quin motiu sorgí la línia?*

— Salt era una població agrícola i industrial que s'abastava de productes que es venien a Girona, per això necessitaven un mitjà de transport per anar-los a comprar. Fins al 68, la gent agafava molt els cotxes per anar al cinema els diumenges també, un 60% aproximat de la població de Salt. Fou per això que s'establí un servei d'autobusos a la una de la matinada, per la gent que venia de veure una pel·lícula. Més tard, amb la televisió hi hagué una gran davallada de la gent que sortia a les nits i s'hagué de suprimir aquest servei.

— *Amb quants cotxes començaren?*

— Els autobusos que teníem eren molt petits i només en teníem quatre. Un cherrolet amb matrícula GE-4487, un Ford GE-6247, un Blitz GE-5116 i un Ford petit GE-4649. A partir de l'1 d'Abril de 1963 es posa en funcionament el GE-41672 i s'acondicionen el GE-13862, GE-13925, GE-22356, GE-22357 i un xic després el GE-43801. Tots aquests feren força temps la línia i ja han desaparegut. Els altres han anat venint quan les possibilitats econòmiques ho han permès. Els cotxes que teníem al principi eren de color gris perla amb una franja groga pàl·lida.

— *Quina fou la primera tarifa?*

— Fou de 50 cèntims de parada a parada. No era preu únic com ara, sinó que de Salt a Girona el cost era de 2 ptes.; de Salt al Veinat de 50 cèntims; de Salt a Santa Eugènia 1 pta.; i de Salt a la Rodona 1'50 ptes. S'establí tarifa única aproximadament al 76-77, amb la crisi del petroli i del gas-

Aquest es un dels autobusos de la línia de Salt-Girona. El Sr. Bohigas, de Teisa, diu: «està permès anar dret i tem segurs que moltes vegades hi va més gent dret».

oil. Va sorgir una llei que establia una tarifa única per un recorregut més curt de cinc quilòmetres.

— *Hi havia el mateix recorregut que ara?*

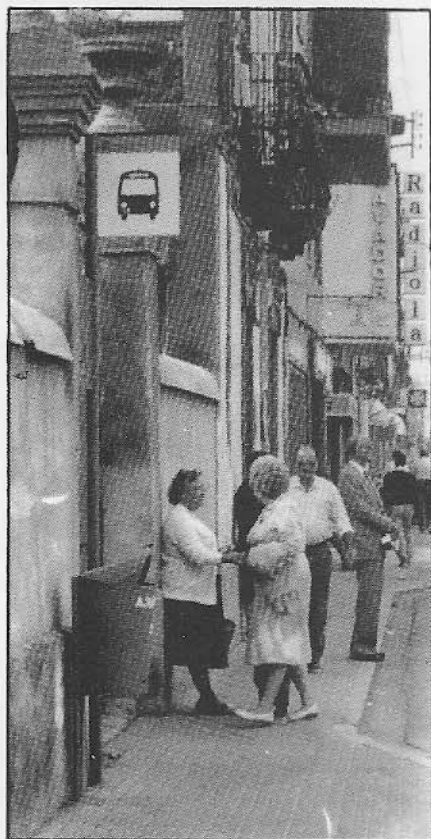
— Al 1963 l'entrada a Girona es feia pel Carrer Santa Eugènia, Pça. Marquès de Camps, Álvarez de Castro, passava pel pas a nivell. De Salt sortia a la Plaça Verdaguer, però per una petició dels usuaris s'arribà fins a fer el gir al carrer Doctor Fleming. Per la banda de Girona fins a Poeta Marquina, Joan Maragall, Avgda. Jaume I. A partir de la posada en marxa dels semàfors a Salt s'ha tornat a la trajectòria inicial.

— *Quines són les fases de reestructuració de la línia?*

— No n'hi ha hagut cap perquè no hi ha altres possibilitats carretera de Manresa.

— *Amb què s'han basat per anar augmentant les tarifes?*

— Amb un Reial Decret en el qual

Totes les parades d'autobusos, estan senyalitzades amb el rètol dels Transportes de la Generalitat. Algunes, són amb voreres estretes i els vianants ho tenen, a vegades, força difícil per transitar. (Fotografia Jaume Ollé)

Transport públic

na. (Fotografia Jaume Ollé)
sempre i quan hi hagi 1 m.² per cada 5 persones», es-
que el que marca la llei.

llador, 40 hores setmanals en hores de conducció. Quant a sanitàries, estan en la seguretat d'higiene en el treball. La neteja dels autobusos està a càrrec dels mateixos conductors. També està permès anar dret sempre i quan hi hagi 1 m.² per cada 5 persones.

— És rendible?

— Si fos només per la via Salt-Girona, no, però gràcies al conjunt de totes les vies que tenim ens en sortim. Un autobús, l'any 1963, no arribava al milió de ptes., actualment no baixa dels 16 milions. L'assegurança de 2 anys abans era de 70.000 ptes. ara en val 231.000. M'agradaria fer una renovació de material periòdicament, però no és possible. També hem hagut de reduir els autobusos en servei els dies festius, perquè gairebé no hi va ningú.

— Han rebut moltes queixes o felicitacions?

— Un xic de tot. Les queixes solen ser reclamacions de gent que ha perdut coses a l'autobús, i les felicitacions pel comportament del personal.

s'estableix una tarifa mínima per transport interurbà.

— Preveuen algun nou projecte?

— Recentment s'ha sol·licitat un servei discrecional amb reiteració d'itinerari entre Salt i Sarrià de Ter, iniciant el trajecte a la zona esportiva de Salt, seguint pels Països Catalans, Avgda. d'Olot, Pça. Europa i fins a l'estació d'autobusos. D'aquí pel carrer de Santa Eugènia, passaria per davant dels Maristes per fer els serveis dels ambulatoris i aniria cap a l'Hospital Alvarez de Castro.

— No creu que seria més lògic pagar una tarifa en funció del trajecte recorregut?

— No, és una mala política ja que s'enfonsaria tot, no podria haver-hi el servei.

— Quines normes han de complir els serveis d'autobusos?

— Els horaris dels conductors són els establerts a l'estatut del treba-

— Quina és la responsabilitat que tenen?

— Pel que fa a la responsabilitat civil la tenim tota. Rau en el director i va davallant en cadascun dels empleats. La responsabilitat en accidents la cobrim amb pòlisses.

Per acabar, el Sr. Bohigas es va queixar que la gent cada vegada agafa menys l'autobús, potser perquè té transport propi o bé perquè no sortim tant i ens quedem davant «la caixa tonta». Una de les coses que sembla ser que no ha canviat gaire aquests darrers anys és que quan els autobusos acaben la jornada estan bruts. No perquè no els netegin, sinó perquè no hi parem gaire compte els que hi viatgem.

EVA ESCUÍN
ALÍCIA VILA

No totes les parades, tenen bancs d'espera i soplug, en cas del mal temps. La del davant de l'Ajuntament, la gent aprofita les galeries de la Llibreria El Setè Cel.

SALT: el transport públic

ció surt
a, S.L.
la TEI-
resa i a
nícia la
esa per
edicava
arretera

a línia?
agrícola
produc-
er això
port per
la gent
ar al ci-
un 60%
alt. Fou
d'auto-
per la
el. ficu-
hagué
ue sor-
uprimir

Aquest es un dels autobusos de la línia de Salt-Girona. (Fotografia Jaume Ollé)
El Sr. Bohigas, de Teisa, diu: «està permès anar dret sempre i quan hi hagi 1 m.² per cada 5 persones», es-
tem segurs que moltes vegades hi va més gent dreta que el que marca la llei.

llador, 40
conducc
en la seg
La neteja
dels mat
permès a
gi 1 m.²

— É
— S

Girona, n
totes les
Un autob
milió de
dels 16 r
anys aba
val 231.00
vació de
rò no és
de reduir
dies festi
ningú.

— H
licitacion:

ELS TAXIS A SALT: Un servei a mancomunar

Els taxistes de Salt, porten al seu cotxe l'escut de Girona, per evitar problemes de parada, amb els taxistes de la ciutat veïna. Ningu diria que es tracta d'un taxi de Salt.

El servei de taxis de Salt necessita millores. És un servei amb problemes i no està suficientment clarificat.

A Salt en aquests moments hi ha **11 taxistes**. Alhora hi ha dues parades: una al C/. Francesc Macià, davant la Plaça de la Llibertat, i l'altra al C/. Enric Granados, al costat de Can Roch.

Però un dels problemes és que no sempre tots els taxistes de Salt paren durant el dia a les parades corresponents. Alguns ho fan de manera fixa i continuada. D'altres, moltes vegades no paren. La gent els truca a casa seva i fan directament el servei sense passar per la parada que tenen fixada.

Aquestes observacions i les que farem seguidament són fruit per una banda, de converses amb l'ajuntament, així com de manera impersonal amb alguns dels taxistes.

LA FORÇA DE GIRONA

És obvi que la força dels taxis de Girona pesa molt en les relacions entre els taxistes de la ciutat dels 4 rius i la vila de Salt.

En primer lloc les funcions de la capitalitat fan que determinats centres, com poden ser l'estació de la RENFE, la d'Autobusos o la Residència, pel seu àmbit supracomarcal i pel gran nombre de viatgers que generen fan que aquests llocs siguin dels més anhelats i competitiu per als taxistes. Hi ha hagut friccions determinades vegades entre taxistes de Salt i de Girona, perquè els de la nostra vila no podien parar en determinats moments en aquests llocs. Hi ha hagut crispacions perquè els taxistes saltencs no podien parar-se a determinades parades de Girona.

El resultat és que el tema no està solucionat. Els taxistes de Salt porten al seu cotxe l'escut de Girona per evitar problemes amb els de Girona i poder parar en els llocs abans assenyalats amb menys recels. De totes maneres, el tema s'està debatent, però molt lentament.

EL REGLAMENT D'AUTO-TAXIS

El servei d'auto-taxis es regula a partir d'una Ordenança específica aprovada per l'Ajuntament de Salt en data 12 de desembre de 1984. Aquesta ordenança és pràcticament la mateixa que tenen els Ajuntaments de Girona i de Sarrià de Ter.

La definició que l'ordenança fa dels «Auto-Taxis» és la de vehicles «que prestin serveis mesurats per comptador taxímetre, ordinàriament en el nucli urbà fictici delimitat per la direcció de Transports de la Generalitat».

Per tant, els taxis (en aquest cas de Salt) han de portar taxímetre, el qual se circumscriu a l'àrea urbana de Salt/Girona/Sarrià en l'anomenat «nucli urbà fictici», o sigui unes àrees delimitades dins aquests termes, que assenyalen el final de l'ús del taxímetre.

EL TAXÍMETRE

L'ús del taxímetre no deixa de ser excessivament car per a l'usuari. Si bé les tarifes són aprovades regularment pels ajuntaments respectius de manera coordinada, el servei de taxi urbà és molt car per a un usuari corrent. Així un simple recorregut des de la Plaça de la Llibertat fins a la Plaça Sant Agustí de Girona, el preu sol ser sempre superior a les 300 ptes. que s'incrementa més o menys en funció de l'hora, ja que si és una hora punta o hi ha embussos el preu del taxímetre no deixa de córrer en cap moment. És clar que els taxistes al·leguen els costos, el nombre de viatges que han de fer (que de vegades poden ser pocs durant un dia) la variabilitat de la demanda, etc....

Parada de taxis del C/. Enric Granados, al costat de Can Roch. (Foto: Jaume Ollé)

LES LICÈNCIES

L'Ajuntament de Salt és qui dona la llicència per poder exercir com a professional d'un taxi a Salt. Sense la llicència corresponent hom no pot exercir com a taxista. La concessió ve determinada per diverses circumstàncies, com la situació del servei, l'extensió i creixement del nucli urbà, etc...

LES TARIFES

També és la corporació municipal a qui correspon la proposta de fixació de les tarifes. Això es fa amb prèvia audiència de les associacions professionals del sector a la Comissió de Preus de Catalunya, que en definitiva és la que dona conformitat o no a la proposta que ha presentat l'Ajuntament.

ALTRES ASPECTES

L'ordenança regula molts altres aspectes, com l'obligació de concórrer a les parades, els horaris (dia/nit), la documentació, el règim disciplinari, etc....

CAL ANAR A UN SERVEI MANCOMUNAT

En principi, algunes reformes s'haurien de fer sobre el funcionament dels taxis a Salt.

Sembla que en comptes de dues parades caldria establir-ne una de sola més centralitzada i amb millors prestacions. De fet no deixa de ser correcte que n'hi hagin dues amb una ubicació idònia, però la realitat ens assenyalava que en determinats moments en alguna de les dues parades de vegades no hi ha taxis d'espera, i això no deixa de ser un inconvenient per a qui vol agafar un taxi, al mateix moment, perquè té pressa.

També cal que tots els que disposen de llicència acudeixin a la parada per a prestar el servei i incrementar l'ús al veïnatge.

Per altra banda, l'actual conveni amb els ajuntaments de Girona i de Sarrià de Ter s'hauria de substituir per un servei que prestés la Mancomunitat del Gironès i, per tant, que englobés més municipis. Cal que els taxis de Salt tinguin llibertat per anar a totes les parades de Girona, igual com els taxistes de Girona puguin venir a les parades de Salt. El tema fa anys que està pendent i entre tots plegats convé que s'hi posin a treballar: ajuntaments, Generalitat i taxistes. Si el servei és millor el poble també ho agrairà.

Rafael Viaplana

Noves Imatges

No és nou dir o recordar que la història de la humanitat és una mena de nòria. El que abans era bo ara és dolent i segur que dintre d'uns anys tornarà a ésser bo. La manera de pensar, de vestir, de viure... es va repetint — amb unes mínimes diferències — cada dos per tres. Als anys vint, per exemple, eren moda les faldilles curtes i el cabell engomat. Llavors la cosa va canviar, fins ara que la moda ha tornat.

Actualment, a través de la imatge — sigui fotografia, televisió, cinema, publicitat... — els que ens «manen» o remenen això de les «modes», ens fan canviar els costums. Qui no reçorda pel·lícules i tota mena de publicitat, en què un home per ser «home» havia de fumar. I més endavant, si una dona volia ésser alliberada, també.

Doncs ara no. Tota aquesta mena de gent que fuma són uns tarats o uns delinqüents. Ara, aquests «homes i dones» són com una mena de taca per a la societat.

Quantes vegades hem vist que l'alcohol porta el mal viure i desfà famílies. La tira. Doncs ara no. Per fer un bon negoci cal fer un brindis (com ho fa en J.R.) O per celebrar qualsevol esdeveniment no hi pot faltar un «cava». L'administració edita llibres i proporciona accions a favor dels diferents tipus de vi que dona la terra.

Estem vivint, i sempre ho ha estat i ho serà, dins una ciyilització que canvia constantment de criteris. I ara més que mai, a través de la imatge.

GUILLEM TERRIBAS

Dels «Vados» als GUALS

La invasió de l'automòbil a les ciutats s'ha tornat com una plaga. Els problemes d'aparcament cada vegada són més agreujats, i es busca tota mena d'enginyis i obstacles per deturar la invasió del cotxe als nostres carrers: multes, pilones, grua, guals....

A Salt, fins avui, tenim tota mena de guals que donen als nostres carrers una varietat colorista d'aiguabarreig i desordre. I és que les plaques que envaeixen les portes de les cases han estat d'allò més diferents en només 15 anys.

Ara sembla que l'Ajuntament vol posar fi al desordre «plaquístic» i unificar-ho d'una vegada. I és que entre els guals i els «vados», el català i el castellà, l'annexió a Girona i la segregació, l'escut i el logotip, la varietat ha estat d'allò més diversa per a qualsevol curiós del tema.

El repòrter gràfic de la nostra revista ha trobat un mosaic de plaques pels carrers de Salt que avui encara coexisteixen i que esperem que se'n produeixi aviat l'extinció de la majoria.

— Si més no, en aquestes pàgines quedarà una petita mostra gràfica del que ha estat el gual aquests darrers anys.

Fàbrica de miralls
Col·locació i instal·lació
Especialitat en vidrieres artístiques
Finestres de Celosia
Mampares per a Bany

OLAR S.A.

DISTRIBUIDOR

VENTILAR
VENTILAR
VENTILAR

C/. Joan Maragall, s/n. (Zona Esportiva)
Telèfon 23 58 11 - SALT

Venda i reparació de bicicletes
velomotors i motos

**MOTOS
CATALUNYA**

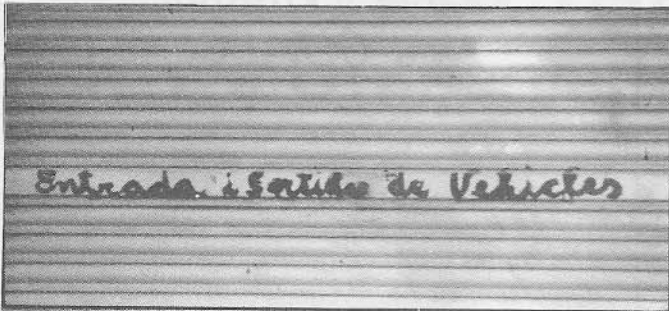
— PERE TEIXIDOR —

MONTESA
PEUGEOT
VESPINO
DUCSON
HONDA
DUCATI
VESPA
DERBI
PUCH

C/. Major, 307
Telèfon 23 93 67

SALT

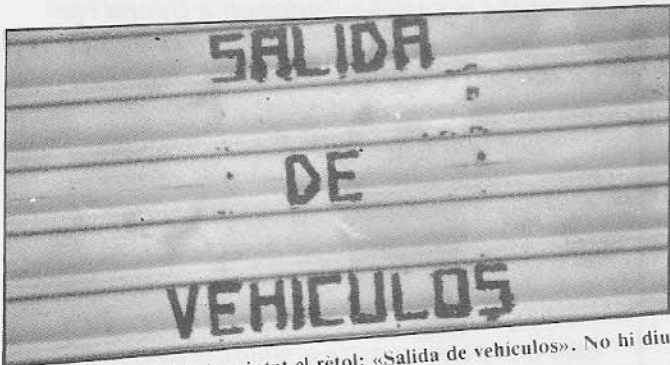
Dels «VADOS»

Abans de 1974, i de la institucionalització del gual per l'Ajuntament, molts eren pintats a mà.

L'any 1974 per primera vegada l'Ajuntament de Salt comença a atorgar oficialment gual. Són en castellà i porten l'escut.

Aquí el propietari hi ha pintat el rètol: «Salida de vehiculos». No hi diu però per on entren.

Gual en castellà. Hi figura l'escut de l'Ajuntament de Girona. Ningú ho diria que està en un carrer de Salt, no hi ha cap signe d'identitat de Salt.

A LA SEVA SALUT LI CAL UN BON SERVEI

La nostra pòlissa d'assistència sanitària dóna una àmplia cobertura de serveis, dels quals destaquem:

- Lliure elecció d'especialistes dintre el nostre ampli quadre de metges.
- Mitjans de diagnòstic com anàlisis, radiografies, ecografies, electroencefalogrames, endoscòpies, etc..
- SCANNER
- Habitació individual amb bany en els internaments per:
 - Intervencions quirúrgiques.
 - Accidents
 - Parts.
 - Tractament mèdic (casos no quirúrgics)
- Llit per a acompanyant a càrrec de la Companyia
- Medicaments utilitzats durant l'internament
- Parts en clínica assistits per tocòleg.

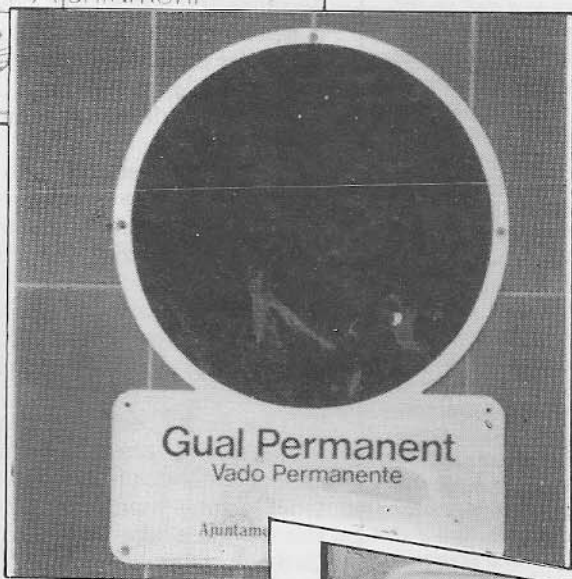
- Assistència a TOT ESPANYA (capitals de província) en cas d'urgència per desplaçament temporal, (viatges, vacances, etc...)

PER A MÉS INFORMACIÓ, estem a la seva disposició a:
LA CATALÒNIA ASSEGUADORA, S.A.

Joan Maragall, 22 - Tel. 20 33 31 **GIRONA**
 Antoni Llopis, 10 - Tel. 26 63 40 **OLOT**
 Llers, s/n - Ed. Jubar **FIGUERES**
 C/. Sant Pau, 12 - Tel. 50 40 92 **FIGUERES**

al GUAL

Gual circular amb nom d'Ajuntament de Salt. A partir de 1983 l'ajuntament de Salt comença a donar aquets guals rodons, en català i amb una interpretació de l'escut més senzill, que després se substituirà per una altra, l'escut original.

Gual en forma circular. Els guals rectangulars grans són substituïts pels circulars o rodons amb nom d'ajuntament de Girona i la substitució de «vado» sota la paraula gual.

Gual actual 1988
D'ús horari.

Gual actual 1988
D'ús permanent. Amb escut i normalitzat.

Gual bilingüe amb escut de l'Ajuntament de Girona. Hi predomina el text en català, però tot i així hi ha la indicació de «vado permanente» en castellà una mica.

BALLAR AMB LA MÉS LLETJA

La cosa ha estat a punt d'anar-se'n en orris. Si no és per aquest grup de joves, potser a Salt ja no hi hauria bàsquet.

Per altra banda, en Fede ha estat del tot valent, fent-se càrrec d'un primer equip, que ve just si s'aguanta pels fils, en relació a la temporada passada.

En el passat, amb noms importants, no s'ha pogut posar l'equip a dalt de tot i fer una mica més important l'entitat. No s'ha fet espectacle, ni s'ha cridat l'atenció del públic. No s'ha fet res rellevant.

Ara, als nous, no se'ls pot exigir res. Demanar sí, però exigir no. No seria just. No treballen amb les mateixes condicions. Els nous, però tenen un avantatge. Si se'n surten amb èxit, aquest serà només seu. Se l'hauran guanyat. És clar que abans caldrà treballar i deixar-hi hores perquè la cosa rutlli.

Potser superar amb èxit aquesta temporada és la clau perquè tot torni anar endavant en el C.B. Salt. La mainada de la nova escola de bàsquet ha d'ésser el futur d'una entitat que no pot desaparèixer ni estar malaltissa. Cal que tots hi posem alguna cosa per fer-la reeixir, per esperar que aquests vaillets, que ara aprenen, tinguin edat de jugar amb el primer equip i que la cadena no pari.

Caldrà esperar l'èxit en una etapa en què tant la junta com en Fede, els hi ha tocat ballar amb la més lletja. L'important, però, és que no pari la música.

PAPI

LIMITACIONS

Amb la temporada 88/89, s'ha iniciat el que podríem anomenar una nova etapa en el C.B. Salt. Després que la junta gestora que portava el club decidís deixar el seu lloc a gent nova, la cosa no estava massa clara. Durant molts dies, setmanes, es buscà algú que pogués agafar el càrrec de President. Que fos capaç de formar la seva junta directiva i de tirar el club endavant. El personatge en qüestió no sortí i un grup de joves vinculats de sempre al bàsquet i a l'entitat es decidiren a perllongar la vida de tant important club de la nostra vila.

Els problemes, però, no acaben aquí. A la crisi directiva s'hi ajunta la crisi esportiva, fent bo el refrany popular que resa: «A gos flac tot són puces».

El primer equip de l'entitat, que a voltes sempre és el més representatiu, té una davallada important. Joan Paulí ja havia anunciat que no seguiria, Joan Duch torna al Cassanenc, Ricard Gainza té problemes de feina i Xavier Degà fitxa pel Terlenka a una setmana vista de l'inici de la lliga. A la banqueta també hi ha hagut canvi. Benvi Vila deixa el seu lloc a Fede Pantrigo, que serà l'encarregat de fer que tants canvis tinguin la menor transcendència possible. Cosa prou difícil.

En Fede, però, sap el que li espera.

«Bé, ens hem d'acostumar a patir, perquè tenim un equip amb unes limitacions, sobretot físiques, perquè a més de ser poca gent som un equip baix».

De totes maneres, caldrà buscar algun reforç?

«Sí, ja s'ha mirat, però de moment no hi ha res. El que passa és que a Girona hi ha poca gent de 1.ª Catalana. Els que hi ha ja estan fixats i els que no ho estan no juguen per falta de temps, per la feina, etc...»

Amb tanta limitació, què espera l'entrenador saltenc d'aquesta temporada?

Doncs, mira. Vull aconseguir que es formi un grup que tingui ganes de treballar i lluitar cada partit, i ja ho comencem a aconseguir. Vull formar un grup d'amics i segur que si ho fem a nivell esportiu no tindrem problemes per mantenir-nos»

TURIS-AUTO SA.

CONCESIONARIO

LANCIA

Carretera Barcelona, 16

Tel. 21 57 12

17001 GIRONA

Servei Oficial
Post-venda i
Recanvis

Carretera Girona - Anglès
Apartat de Correus núm. 2
17190 SALT - GIRONA

GARATGE INTERNACIONAL
ROBERT VIDAL, SA.

Un dels problemes d'aquest «nou» Salt, serà efectivament, lluitar per mantenir la categoria. Una Primera Catalana en la qual l'any passat, amb un equip en principi més potent, no es va passar d'un paper discret. Enguany amb renovada il·lusió i amb un xic menys de potencial, caldrà veure què ens ofereix la temporada.

I mentre uns estaran centrats en la competició, els altres ho estaran en la nova escola de bàsquet per a mainada que s'ha posat en marxa aquest estiu. Tota la mainada en edat escolar podrà començar la pràctica del bàsquet i perfeccionar-s'hi. I és que en el futur d'aquesta escola hi pot haver el futur d'una entitat, ara, en hores baixes.

J.G.

Esteve López, jugador del C.F. Salt, que va resultar lesionat en la segona jornada del campionat de lliga en partit jugat a Anglès va ser homenatjat, el passat dia 12 d'octubre en un partit que disputaren el Salt i el primer equip del Girona.

La recaptació del matx fou pel citat jugador, que rebé l'afecte del seu públic.

L'Esteve, que amb la mandíbula trencada, no té més remei que ingerir els aliments líquids, declarà a la nostra revista: «que en aquestes circumstàncies no hi ha res com una bona palla».

Evidentment no ens posarem amb els seus gustos, però sí que des de les nostres planes li volem desitjar una ràpida recuperació.

Anim, Esteve!!!

Sport Garatge, s.a.
JOSEP CASALS

Reparacions
Engrassament
Neteja

Passeig Marquès de Camps, 5
Tel. 23 33 11 SALT

**Subministres
Catalunya, s.l.**

VOLVO

Camions i Autobusos

Passeig Marquès de Camps, 3 - Tel. 23 33 11 - 23 78 83
SALT

BARCELONA, de moda

Des de la nominació de Barcelona com a ciutat seu per a les XXV Olimpíades, la ciutat comtal no deixa d'estar de moda. I més ho estarà al llarg dels propers 4 anys fins al 1992.

Ho hem vist el mes passat amb Seül. Qui concixia Seül? Qui coneixia una mica per sobre la nació de Corea, els seus fets, els seus costums, la seva realitat? Tot i que les Olimpíades només duren 20 dies, el fet és que ja 4 anys abans tot-hom en parla, i és un punt constant de referència, d'importantíssima projecció internacional.

Aquest mes d'octubre fa dos anys de la nominació olímpica de Barcelona, a Lausanne. Des de llavors la projecció mundial de Barcelona no ha deixat de créixer i créixer.

Barcelona sempre ha estat una ciutat important. Des de la Barcino romana, a la ciutat medieval que acollia els comtes i reis de Catalunya, fins a la Barcelona que trencà les muralles amb sengles exposicions universals el 1888 i 1929. Després, la ciutat arribà al milió d'habitants i al temps de la República fou abanderada de l'Estat pel que fa a l'arquitectura, les arts plàstiques, l'ensenyament i l'economia.

Més tard van venir els llargs anys del franquisme i a Barcelona, com a capital de Catalunya, se la va voler fer emmudir. Els anys de la fam dels 40, de l'estraperlo, de la vaga de tramvies, en són testimonis.

Però Barcelona als anys 70 torna a reviu amb la renaixença d'institucions, associacions de veïns, entitats i clubs, entre els quals el Barça en destacarà com a aglutinador d'un fenomen socio-cultural, que anirà molt més enllà del futbol però a barrejar l'esport amb continguts i essències culturals/catalanistes.

I ara Barcelona reviu com mai. La prova són els recents concerts internacionals com els d'«Amnesty» que tria Barcelona com un dels pocs llocs europeus per a fer-hi la seva gira, i l'únic de l'Estat espanyol.

Barcelona com a capital de Catalunya ha de saber projectar tota aquesta vitalitat no només en funció de la ciutat sinó de tot Catalunya.

La projecció internacional de Barcelona ha de servir per a donar a conèixer molt especialment la nació catalana, amb els seus problemes, la seva identitat i la seva realitat.

MARTÍ FITA

Telèfon 23 06 79

Especialitat en gelats

C/. Major, 57
SALT

Amb mel d'anar per casa

— Com? Que no vols menjar mel? Però si és molt nutritiva. Què?... Que t'han dit que és la «caca» de les abelles????..

Després d'això no em restava més que esbrinar pel meu errat amic (segurament no l'únic que creu aquesta definició popular incerta i gens acadèmica), què carai és la mel i el món que l'envolta.

Movent-nos per casa nostra, o per les comarques gironines trobem una indústria encara molt rural, és a dir, sense grans maquinàries, amb una gran dispersió de bucs, sobretot per l'Empordà, dels quals s'extreu una mel molt bona i molt difícil de vendre... i sense ficar-me en aquest terreny que potser li escau més a l'associació d'apicultors de Girona..., vaig preguntar a una apicultora, Núria Surribas, què era amb poques paraules la mel:

— La mel, és el nèctar de les flors, que recollit per les abelles amb la boca i transformat a les seves glàndules camí del buc esdevé mel, que dipositen dintre les cel·les (aquestes formes hexagonals) goteta a goteta. Una mel que, per conservar-la i protegir-la, les abelles operculen amb una cera molt fina per no embrotir-se elles mateixes i per evitar infiltracions externes.

Amb aquesta definició vaig quedar satisfeta perquè encara que no és digna d'una tesi doctoral, trobo que esbandeix els dubtes.

... I què me'n dieu del pol·len? Suposo que el meu amic ja no s'atrevia a contestar.

El que és cert, és que una de les feines dels apicultors és posar i treure trampes per recollir pol·len. I és que les abelles cada vegada són més llestes!!

Quan una abella va a una flor a agafar pol·len amb les potes del davant, se'l refrega pel cos i fa unes boletes que amaga a les potes del darrera. El més curiós és que al passar per les trampes elles perden les boletes, però com que són molt vives després fan les boles més petites i així els apicultors és tornen «leros» posant i traient trampes.

Bé, i amb la gelea reial ja no m'hi poso.... perquè penseu que els faraons egipcis se'n posaven als sarcòfags per l'ultratomba. És una mel molt especial que encara s'està estudiant i que té totes les vitamines, moltes proteïnes i infinitat de substàncies més!!

Penseu que les avelles reina són incubades en gelea reial durant sis dies. I és que la vida de les avelles és una veritable jerarquia, o millor dit, una monarquia.

La funció de la reina és posar ous durant tota la seva vida, que és de quatre a cinc anys; sempre es fan cinc o sis reines per si hi ha algun problema, però la primera reina que neix elimina a les altres. Les altres abelles són incubades durant tres dies en gelea reial i la seva vida és d'uns quaranta-cinc dies aproximadament. Són treballadores, fan mel, netegen, ventilen, etc... Potser el més curiós aquí és el paper dels mascles. La seva única funció és fecundar la reina. Hi ha pocs mascles, els dos o tres que aconseguen fer-ho moren de seguida i els altres que no ho han aconseguit són assassinats per les obreres. Sens dubte aquesta mesura satisfaria a més d'una feminista, però jo m'abstinc d'opinar...

Són moltes les feines d'un apicultor: alimentar les abelles a l'hivern, guarir les malalties, vigilar que sempre hi hagi reina, mirar les cries, recollir la mel, desfer i estampar cera, emmagatzemar, transportar les abelles a diferents indrets perquè facin mels determinades, de romaní, de farigola, de girasol, de bruc, etc...

Ja ho sabeu, que consti que no rebo comissió, però la mel natural gironina és molt bona i s'hi és ensucrada encara millor!!

Ah! i no us enfadeu si després de tot això arriba una abella i us pica perquè és ben sabut des de temps antics que les picades d'abella van bé pel reuna.

PILAR SUBIRÓS

REMOTO
CENTRE RECANVIS MOTO

VENDA RECANVIS — TALLER REPARACIÓ

Ramon y Cajal, 4
Telèfon 24 00 61
SALT

IMPORTADOR PER A ESPANYA

ariete
polini motion

ACERBIS
PLASTICA ITALIA

MALOSS

UTM
INTERNATIONAL

CHIARAVALLI
LA CORONA DEI CAMPIONI

SURFLEX
PER FRENO
PER FRIZIONE

L'ACUDIT FOLL

ELS JOCS OLÍMPICS DE SALT

El «carajillo» de rom Pujol, dona positiu en un anàlisi d'orina? Aquesta no és, ni de bon tros, una qüestió balde- ra; té el seu busil.lis. Hom ha de filar molt prim, si es vol participar. Endrapes un entrepà de pa amb tomata i fuet de Bonmatí, vas a orinar, i t'endinyen un «dòping» com una catedral. Si el senyor Johnson (Big Ben) ha- gués estat català, sens dubte que la conclusió seria ben palesa. Tractant- se d'un canadenc d'origen jamaicà, la cosa es complica un xic. Què va men- jar aquest pobre home i què va orinar -pobret- perquè els jutges coreans se li tiressin al damunt com llops famo- lencs? És molt probable que hagués menjat -innocent del cabàs- una ham- burguesa americana, la ceba de la qual procedís de Tailàndia i, per tant, una ceba contaminada. Les cebes de Tai- làndia totes tenen gust d'opi. Les cebes de Califòrnia són més de con- fiança, tot i que, amb això de les elec- cions presidencials dels USA, les co- ses ja no són com eren abans. Deixem-ho.

És que ara cal triomfar, de totes to- tes. El qui no triomfa és un desgraciat. La majoria som uns desgraciats. El món és una desgràcia de desgraciats. L'orina té gust de «dòping». Les ce- bes tenen gust d'orina, fins i tot aque- lles que es venen sense edulcorants i conservants artificials (que són les menys). I, després, passa el que pas- sa. Hom munta un tinglado com el de Seül perquè triomfin una vintena de «mansos» americans, alemanys o rus- sos. I tot el món somniant en «pò- diums» durant quinze dies.

Jo ho acabaria aviat. A les properes olimpíades de Salt, alimentaria tots els atletes amb pa amb tomata, fuet de Bonmatí i «carajillos» de rom Pujol. Agafarien «dòpings» de campionat. Tots quedarien desqualificats. I així s'acabaria, d'una vegada, aquest gran guinyol que són els jocs olímpics. No cobro res pel suggeriment.